

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра анатомії людини

Силабус навчальної дисципліни
«Анатомія людини»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ЄКТС.	
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра анатомії людини. Одеса, Валіховський провулок 3, заняття проводяться в 1 та 2 анатомічних залах, а також в учбових кімнатах кафедри. Лекції – в великій та малій анатомічних аудиторіях. При дистанційному навчанні на платформі Teams.	
Викладач(-і)	1. Аппельханс Олена Леонідівна. <i>Завідувачка кафедри, доктор медичних наук, професорка.</i> 2. Нескоромна Наталія Владиславівна. <i>Кандидат медичних наук, доцентка.</i> 3. Анцут Ольга Андроніківна, <i>Старша викладачка, завуч кафедри.</i> 4. Антонова Наталя Анатоліївна. <i>Старша викладачка, завідувачка музею анатомії людини.</i> 5. Кузнецова Олена Анатоліївна. <i>Старша викладачка.</i> 6. Матюшенко Пилип Миколайович. <i>Старший викладач.</i> 7. Чеботарьова Світлана Олегівна. <i>Старша викладачка.</i> 8. Урсу Олександр Юрійович. <i>Старший викладач.</i>	
Контактна інформація	1. Аппельханс О. Л. 0674842052 2. Нескоромна Н.В. 0936082720 3. Анцут О.А. 0504561236 4. Антонова Н.А. 0633547515 5. Кузнецова О.А. 0632979525 6. Матюшенко П. М. 0672999553 7. Чеботарьова С. О. 0674838985 8. Урсу О.Ю. 0971677773 E-mail anatomy@onmedu.edu.ua	

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра анатомії людини

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами вищої освіти буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни - наука про форму, будову, походження та розвиток органів, систем і організму людини в цілому.

Мета дисципліни: передбачає набуття кожним здобувачем знань з анатомії у світі природничо-наукових уявлень про будову і функції організму людини в цілому, вміння використовувати набуті знання при подальшому вивченні інших фундаментальних наук медицини, та у практичній діяльності провізора.

Завдання дисципліни:

- системний підхід до опису форми, будови органів, положення (топографії) частин та органів тіла в єдності з виконуваними функціями з урахуванням вікових, статевих та індивідуальних особливостей людини; вивчення функцій окремих органів, систем та всього організму;
- вивчення нервової та ендокринної регуляції діяльності організму, його органів та систем;
- сформувати у студентів практичні навички визначення та оцінки функціональних особливостей організму;
- розширити уявлення про роль вивчення анатомії людини інших медичних дисциплін.

Очікувані результати:

За результатами вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

Знати:

- форму та будову органів, об'єднаних у системи;
- форму і будову кісток (Osteologia);
- з'єднань кісток (Arthrologia);
- м'язи (Myologia);
- нутрощі (Splanchnologia);
- центральну та периферійну нервову систему (у тому числі автономний відділ периферійної нервової систем (Neurologia);
- залози внутрішньої секреції (Glandulae endocrinae);
- лімфоїдну систему (Systema lymphoideum);
- органи чуттів (Organa sensoria);
- серцево-судинну систему (Systema cardiovasculare);

Вміти:

- демонструвати і описувати анатомічну будову органів, систем органів людини;
- визначати на анатомічних препаратах анатомічні взаємовідносини органів і систем органів людини (топографія органів);
- вміти оцінювати вплив соціальних умов та праці на розвиток і будову організму людини;
- вміти застосовувати латинські анатомічні терміни та їх українські еквіваленти відповідно до вимог міжнародної анатомічної номенклатури (Сан-Пауло, 1997; Київ, 2001);

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра анатомії людини

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми навчання.

Дисципліна буде викладатися у формі лекційних занять; практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

Лекції: інтерактивні лекції, аналітичні обговорення, робота з нормативними актами.

Практичні заняття:

- словесні методи: бесіда, розповідь, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), презентація результатів власних досліджень;
- практичні методи: вирішення практичних кейсів, виконання індивідуального завдання.

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять / самостійне опанування матеріалу за темами;
- самостійне виконання індивідуального завдання: розробка, підготовка доповідей та презентацій для захисту індивідуальних завдань.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Знайомство з кафедрою. Зміст дисципліни. Методи вивчення анатомії. Клінічне значення предмету. Частини, осі, площини людського тіла. Знайомлення з віковими, статевими, індивідуальними особливостями будови органів тіла людини. Поняття про норму, варіанти, аномалії.

Тема 2. Анатомія опорно - рухового апарата. Кістки скелету. Кістка як орган. Розвиток кісток. Класифікація та будова кісток. Артросиндесмологія. Види сполучення кісток скелету. Класифікація суглобів. Будова та біомеханіка суглобів.

Тема 3. Кістки черепа. Череп новонародженого, індивідуальні та статеві особливості черепа.

Тема 4. Загальна мієлогія. Класифікація, будова, допоміжний апарат, функція скелетних м'язів. М'язи тулуба, голови та кінцівок.

Тема 5. Поняття про спланхнологію. Травна система. Органи ротової порожнини. Глотка. Стравохід, шлунок, тонка та товста кишка, печінка, жовчний міхур, підшлункова залоза. Очеревина.

Тема 6. Дихальна система. Плевра.

Тема 7. Серце: топографія, анатомічна будова, судини та нерви серця, навколосерцева сумка. Велике та мале коло кровообігу.

Тема 8. Сечова система. Чоловіча та жіноча статеві системи.

Тема 9. Органи та елементи імунної системи. Органи ендокринної системи.

Тема 10. Центральна нервова система. Головний та спинний мозок.

Тема 11. Органи чуття.

Тема 12. Черепні нерви. Судини голови та шиї.

Тема 13. Судини та нерви грудної, черевної, тазової порожнин та їх стінок. Лімфатична система.

Тема 14. Судини і нерви верхніх та нижніх кінцівок.

Перелік рекомендованої літератури

Основна:

1. Анатомія людини: підручник для студентів фарм. фак. ВНЗ за ред. проф. Л.Р. Матеуш–Вацеби. Вінниця: Нова книга, 2021. 400 с.
2. Черкасов В.Г., Бобрик І.І., Гумінський Ю.Й., Ковальчук О.І. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти) Вінниця: Нова Книга, 2018. 392 с. (навчальний посібник).
3. Sobotta. Атлас анатомії людини. У 2 томах. Переробка та редакція українського

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра анатомії людини

видання: В.Г. Черкасов., пер. О.І.Ковальчука. Київ: Український медичний вісник, 2019. т.1 -416 с., т. 2 - 398 с.

4. Анатомія людини. В.Г. Черкасов, С.Ю. Кравчук. – Вінниця: Нова книга, 2015. 184 с. (навчально-методичний посібник)

Додаткова:

1. Тестові завдання «Крок-1» - анатомія людини /Видання 5-е, доопрацьоване / За редакцією В.Г. Черкасова, І.В. Дзевульської І.В., О.І. Ковальчука. Навчальний посібник. 2016. 100 с.

2. Черкасов В.Г., Хмара Т.В., Макар Б.Г., Проняев Д.В. Анатомія людини. Чернівці: Мед. університет. 2012. 462 с. (підручник).

3. Анатомія людини (контроль за самостійною підготовкою до практичних занять)[для студ. вищ. медичних (фармацевтичних) навч. закл. IV рівня акредитації] / Навчально-методичний посібник / За редакцією В.Г. Черкасова, І.В. Дзевульської І.В., О.І. Ковальчука. 2023. 204 с.

4. Неттер Ф. Атлас анатомії людини / Френк Неттер [пер. з англ. А.А. Цегельський]. Львів: Наутілус, 2014. 529 с.

5. Фредерік Мартіні Анатомічний атлас людини: Пер. з 8-го англ. вид [наук.ред.пер. В.Г.Черкасов], ВСВ «Медицина», 2017. 128 с. (атлас)

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://anatom.ua>. – провідний ресурс з Анатомії людини

2. <https://www.primalpictures.com>. – ресурс 3D анатомії для педагогів, студентів, практиків і професіоналів

3. <https://www.visiblebody.com> – ресурс міжнародної освітньої спільноти «Visible Body»

4. <https://3d4medical.com> - найдосконаліша у світі платформа 3D-анатомії

5. <https://info.odmu.edu.ua/chair/anatomy/files/6/ua> - матеріали з курсу «Анатомія людини»

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного контролю:

- усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань за відповідними темами, оцінювання виконання індивідуальних завдань;
- тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні практичні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з розв'язання практичних ситуацій з теми заняття. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання,

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра анатомії людини

	але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Ситуаційні завдання не виконує.

Форма підсумкового контролю: диф.залік

До підсумкового контролю у формі диференційованого заліку допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості та їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00.

Диференційований залік здійснюється: на останньому занятті (заняття виокремлюється як окремий контрольний захід) після закінчення занять до початку екзаменаційної сесії – при стрічковій системі навчання, на останньому занятті з освітньої компоненти – при цикловій системі навчання.

Методика проведення підсумкового (семестрового) контролю з освітньої компоненти у формі диференційованого заліку є уніфікованою та передбачає використання стандартизованих форм.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;
- самостійне виконання індивідуальних завдань, підготовка доповідей та презентацій для захисту індивідуальних завдань.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра анатомії людини

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.